

MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 9/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Maanmittauslaitoksesta annetun lain muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 22 päivänä huhtikuuta 2014 lähettänyt maa- ja metsätalousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi Maanmittauslaitoksesta annetun lain muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 34/2014 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- maanmittausneuvos Raimo Vajavaara ja lainsäädäntöneuvos Susanna Paakkola, maa- ja metsätalousministeriö

- maanmittausneuvos Markku Markkula, Maanmittauslaitos
- ylijohtaja Jarkko Koskinen, Geodeettinen laitos
- ylijohtaja Petri Korpinen, Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus, Tike.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- oikeusministeriö
- Maaseutuvirasto MAVI
- Elintarviketurvallisuusvirasto Evira
- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- Julkisan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry
- Palkansaajajärjestö Pardia ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Maanmittauslaitoksesta annettua lakia. Samassa yhteydessä kumottaisiin maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksesta sekä Geodeettisesta laitoksesta annetut lait. Tavoitteena on toteuttaa maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tieto- ja paikkatietotehtävien keskittäminen Maanmittauslaitokseen.

Ehdotetussa laissa säädettäisiin Maanmittauslaitokseen siirtyvistä tehtävistä sekä tehtävien

uudelleen järjestämisen vaikutuksista Maanmittauslaitoksen organisaatioon. Samassa yhteydessä tehtäisiin muutokset lakeihin, joissa säädetään Maanmittauslaitokselle siirtyvistä tehtävistä tai toimivallasta. Esitys liittyy valtion vuoden 2015 talousarvioesitykseen.

Ehdotetut lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan vuoden 2015 alusta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Esityksen perusteluihin viitaten valiokunta toteaa, että maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan vaikuttavuus- ja tuottavuusohjelman hankkeena ryhdyttiin vuoden 2013 alussa toteuttamaan tavoitetta koota hallinnonalan tieto- ja paikkatietotekniikan kehittämistehtäviä sekä niitä lähellä olevia tutkimustehtäviä. Tavoitteena on ohjata ja kehittää tieto- ja paikkatietotekniikan kokonaissuunnittelua ja toteutusta sekä luoda nykyistä paremmat edellytykset hallinnonalan palveluiden ja tietovarantojen laajalle sähköistymiselle ja tietotekniselle yhtenäistämiseksi.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että hankkeeseen liittyy myös valtion tutkimuslaitosten ja tutkimusrahoituksen kokonaisuudistuksen valmistelu, jonka yhteydessä esitettiin Geodeettisen laitoksen ja Maanmittauslaitoksen eräiden paikkatietoinfrastruktuuriin liittyvien tehtävien kokoamista omaksi tutkimus- ja kehittämisyksiköksi. Paikkatiedon tutkimus- ja kehittämiskeskuksen perustamista koskeva linjaus sisältyi 5 päivänä syyskuuta 2013 tehtyyn valtion tutkimuslaitosten ja tutkimusrahoituksen kokonaisuudistusta koskevaan valtioneuvoston periaatepäätökseen. Sittenmin maa- ja metsätalousministeriö hankkeen vastuuministeriönä päätyi esittämään mainittujen toimintojen kokoamista Maanmittauslaitoksen yhteyteen. Tämä tavoite kirjattiin myös valtion talousarvioesitykseen vuodelle 2014.

Käsittelyssä olevan esityksen tavoitteena onkin edistää ja tehostaa tehtävien hoitamista yhdistämällä eri laitoksissa olevat resurssit ja osaaminen. Samalla kokonaisuus muodostuu paremmin ohjattavaksi sekä luo edellytyksiä toiminnan kokonaisvaltaiselle kehittämiselle. Yhdistyviin laitoksiin sisältyy laaja toimialasidonnaisien tietojärjestelmien ja paikkatiedon teknologian ja kehittämisen osaaminen. Esityksen tarkoituksena on luoda edellytyksiä hallinnonalan palveluiden ja tietovarantojen laajalle sähköistymiselle ja tietotekniselle yhtenäistymiselle ja ICT-toiminnan tehostumiselle. Esityksessä eh-

dotetaan tehtäväksi lainsäädäntöön muutokset, joilla toteutetaan edellä todettu maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tieto- ja paikkatietotehtävien kokoaminen Maanmittauslaitokseen valtion tutkimuslaitosten ja tutkimusrahoituksen kokonaisuudistusta koskevaan valtioneuvoston periaatepäätökseen sisältyvän linjauksen mukaisesti. Samassa yhteydessä säädettäisiin Tiken ja Geodeettisen laitoksen lakkaamisesta sekä tavasta, jolla tehtävät organisoidaan Maanmittauslaitoksessa.

Valiokunnalle toimitetusta selvityksestä on käynyt ilmi, että hankkeen rahoitukseen ei ole varattu lisärahoitusta, vaan uudelleenjärjestely toteutetaan maa- ja metsätalousministeriön pääluokalle hyväksytyn kehyksen puitteissa. Maanmittauslaitoksen käytössä olevat voimavarat täsmentyvät vasta vuoden 2015 talousarvioesityksen sisällön selvittyä, kun toimintamenoihin kohdistuvat säästötoimenpiteet kohdennetaan hallinnonalalla. Kiinnittäen huomiota siihen, että uudelleenorganisoinnista aiheutuvat mahdollisuudet toiminnan kehittämiseen ja tehostamiseen realisoituvat vasta pitkällä aikavälillä, valiokunta pitää erittäin tärkeänä, etteivät ydintoiminnot vaarannu lainsäädännön toimeenpanon alkuvaiheessa.

Valiokunnalle toimitetussa selvityksessä on myös todettu, että maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus (Tike) toteuttaa aikaisemmin tehdyistä säästöpäätöksistä aiheutuvat toimenpiteet ja sopeuttaa henkilöstömääränsä sille annettuihin kehyksiin vuoden 2014 aikana. Tältä osin yhteistoimintamenettely on päättynyt ja on tiedossa, että irtisanomisiin joudutaan. Nämä toimenpiteet toteutetaan ennen toimintojen siirtymistä Maanmittauslaitokselle. Myöskään maa- ja metsätalousministeriöön, Elintarviketurvallisuusvirastoon (Evira) ja Maaseutuvirastoon (Mavi) siirtyvistä henkilöistä ei tehdä päätöksiä ennen kuin irtisanomiset on toteutettu. Irtisanottava henkilöstö kuuluu valtion muutosturvatoimenpiteiden piiriin. Siirto Eviraan, Maviin ja ministeriöön toteutetaan sisäisellä ilmoittautumismenettelyllä. Muu henkilöstö siir-

tyy Maanmittauslaitokseen, sen palkkausjärjestelmän ja muiden virastokohtaisten sopimusten piiriin. Selvityksessä on todettu, ettei hallituksen esitykseen sisältyvä organisaatiomuutos aiheuta irtisanomistarvetta.

Valiokunta pitää tärkeänä, ettei hallinnonalan IT-voimavarojen siirto ministeriöön ja muihin virastoihin vaaranna resurssien käytön tehokkuutta. Toimitetun selvityksen mukaan tavoitteena on vahvistaa toimialasidonnaisten IT-palveluiden ohjausta. Tehtävä kuuluu julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta annetun lain (634/2011) 4 §:n 3 momentin mukaan ministeriölle, ja tarkoituksena on siirtää henkilöitä tietohallinnon ohjaustehtäviin. Toinen taustalla oleva linjaus on työnjaon selkiyttäminen, jolloin kiinteästi substanssiin sidottujen tietojärjestelmien kehittämiseen ja hallinnointiin liittyvää vastuuta keskitetään omistajataholle, joka ohjaa toimintaa ja jolla on tietojärjestelmän sisältöön liittyvä osaaminen.

Asiantuntijakuulemisissa on kiinnitetty huomiota siihen, että Geodeettisellä laitoksella on kansainvälinen brändi (FGI). Valiokunta pitää tärkeänä, että mahdollisuus brändin hyödyntämiseen säilyy myös tulevaisuudessa.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä edellä esitetyin huomauksin ja jäljempänä olevin muutosehdotuksin.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Laki Maanmittauslaitoksesta annetun lain muuttamisesta

11 §. Tarkemmat säännökset. Valiokunta toteaa, että Maanmittauslaitoksesta annettua val-

tioneuvoston asetusta on tarpeen muuttaa ehdotetun lain johdosta. Lakiin sisältyvää valtuussäännöstä onkin esityksessä täydennetty tältä osin. Koska Maanmittauslaitokseen yhdistyvät myös Geodeettisen laitoksen toiminnot, on tarpeen säätää yksiköiden johdon virkanimikkeiden ja kelpoisuusvaatimusten lisäksi myös arvonimistä. Valiokunta ehdottaa pykälään lisättäväksi maininnan arvonimistä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella maa- ja metsätalousvaliokunta ehdottaa,

että 2.—6. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina ja

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena paitsi 11 § muutettuna (Valiokunnan muutosehdotus).

Valiokunnan muutosehdotus

1. lakiehdotus

11 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä henkilöstöstä, henkilöstön tehtävistä, *arvonimistä*, virkojen kelpoisuusvaatimuksista ja virkojen täyttämisestä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin yksiköiden organisaatiosta ja tehtävistä.

MmVM 9/2014 vp — HE 34/2014 vp

Helsingissä 4 päivänä kesäkuuta 2014

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jari Leppä /kesk	Mats Nylund /r
vpj.	Lauri Heikkilä /ps	Kari Rajamäki /sd
jäs.	Markku Eestilä /kok	Janne Sankelo /kok
	Lasse Hautala /kesk	Arto Satonen /kok
	Reijo Hongisto /ps	Katja Taimela /sd
	Anne Kalmari /kesk	Tytti Tuppurainen /sd
	Timo V. Korhonen /kesk	vjäs. Eeva-Johanna Eloranta /sd (osittain)
	Pirkko Mattila /ps	Lasse Männistö /kok.
	Jari Myllykoski /vas	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Carl Selenius.